

τινὸν μέλος ψάλλεται εἰς $\frac{4}{4}$ κατὰ τὴν ἐπομένην ῥυθμικὴν διαίρεσιν :

Βυ αγ γε] λι : : ι] ζου ου ου] γη η χα]
ρα αν με ε] γα α α] λη ην

μετεβλήθη εἰς :

Βυ αγ γε] λι : : ι] ζου] ου γη η χα] α ρα αν με]
ε γα α α] λην.

Υστερον ἀπὸ αὐτό, ἐννοεῖται εὐκόλως, ὅτι περὶ ἀποδόσεως τῆς ἐννοίας οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Ἐν τῇ μουσικῇ αὐτῇ δὲν γνωρίζει τις τί περισσότερο νὰ θαυμάσῃ, τὸν βυζαντινὸν μουσικὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν του ὀλιγάρκειαν καὶ τὴν καλὴν του θέλησιν εἰς τὸ νὰ εὐρίσκη τὰς μελωδίας του καλῶς ἡρμονισμένας, ἢ τὸν ἀρμονιστὴν διὰ τὸ θάρρος του εἰς τὸ νὰ ἀρμονισθῇ μελωδίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἠσθάνετο, ἢ ἀμφοτέρους, διότι κατῴρθωσαν νὰ συνεργασθῶσιν, ἐνῶ συνεννοοῦντο τόσον ἀτελῶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πονεῖ τις ἀμφοτέρους διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀνωφελοῦς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν παρήγαγον.

Εἶνε καιρὸς νομίζω νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἀνωφελὲς τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐργασιῶν, νὰ καθορίσωμεν σαφέστερον τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκωμεν καὶ νὰ ἐκλέξωμεν ἐπιτυχεστέρων τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Κατ' ἐμὲ δὲν βλάπτει τις τόσον, οὔτε ἀπομακρύνεται τόσον τοῦ σκοποῦ, γράφων καὶ ἐκτελών μουσικὴν εἰς τὸ καθαρὸν εὐρωπαϊκὸν ὄφος, ὅσον βλάπτει ὁ ἐργαζόμενος ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, χωρὶς νὰ ἔχη τὸ κεφαλαῖον πρὸς τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὸ αἰσθημα τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, τὸ ὁποῖον ἀποκτάται, ὅπως καὶ διὰ κάθε ἄλλον κλάδον καλλιτεχνίας, διὰ μακρᾶς ἐν αὐτῇ ἀνατροφῆς. Ἡ τοιαύτη ἐργασία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ κακοσυνιστᾷ τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν, νὰ ἐνισχύῃ εἰς τὸ κοινὸν τὴν ἰδέαν περὶ τῆς μηδαμινότητος αὐτῆς, νὰ ἀποτρέπη τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑπὲρ αὐτῆς μεριμνῶντων, καὶ νὰ δίδῃ ἀσφαλῆ καὶ δικαίαν λαβὴν εἰς τὴν κατὰ τῆς τετραφωνίας ἐχθρικὴν στάσιν τῆς διοικήσεως.

ΣΤΑΜ. Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

Ἡ σειρά τῶν ἄρθρων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἀνὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα » ἀργόμεθα σήμερον δημοσιεύοντες, ὀφείλονται εἰς τὸν κάλλιον ἀνδρὸς διαπρέποντος ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιστήμῃ, ἀποκαλύπτοντος δὲ διὰ τούτων καὶ προσόντα χαριτωμένου ἐκλαϊκευτοῦ, διδάσκοντος ἀκόπως καὶ τερπνῶς, ὡς θὰ κρίνωσιν ἀμέσως οἱ ἀναγνώσται τῆς « Εἰκονογραφημένης Ἑστίας ».

Σ. τ. Δ.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ Ἠγησώ. — Ὁ Δεξιλέως.

Ἀμφοτέραι αἱ εἰκόνες μᾶς φέρουσι διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸν ἔξω Κεραμεϊκόν, τὸ κάλλιστον τῆς ἀρχαίας πόλεως προάστειον κατὰ τὸν Θουκυδίδην. Κάλιστον ἦτο τότε ἀληθῶς τὸ προάστειον καὶ πᾶσα ἢ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος ἀγρούσα

κεκοσμημένη καὶ αὕτη κατὰ τὸν Παυσανίαν δι' ἐπιτυμβίων στηλῶν πολλῶν ἐννοεῖται ὁμοίων ἐκεῖναις, ὧν παρατίθενται αἱ εἰκόνες. Ἡλλαξάν φεῦ οἱ καιροὶ καὶ σήμερον καὶ αὐτὸς ὁ περὶ τὴν Ἁγίαν Τριάδα χώρος δὲν κατῴρθωθῃ ὅχι νὰ ἐπανακτῆσθῇ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ λαμπρότητα, τοῦτο θὰ ἦτο ἀνέφικτον, ἀλλὰ νὰ παρέχῃ τοῦλάχιστον εὐπρεπῆ τὴν ὄψιν καὶ ἀξίαν ὁπωςδήποτε τῶν μνημείων, ἃ κατὰ χώραν ἔτι ἐκεῖ εὐρηναὶ καὶ ἐκεῖ πρέπει καὶ νὰ μένωσιν. Ἄλλ' ἐπὶ τὰς εἰκόνας. Ἠγησώ Προξένου εἶνε ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τῆς στήλης εἰκονίζουσης Ἀθηναίαν δέσποιναν τοῦ τέλους τοῦ 5ου π. Χ. αἰῶνος ἀποθανούσαν καὶ ἐκεῖ ταφεῖσαν. Τίς ἤγειρε τὴν στήλην; ἀνὴρ τὸ κάλλος αὐτῆς θρηῶν ἢ πατὴρ τὴν χαρὰν τοῦ οἴκου του ἀπολέσας; ὁ λίθος δὲν μᾶς τὸ λέγει. Ἀλλὰ πόσα ἄλλα πράγματα μᾶς λέγει ὁ λίθος, καίπερ καθ' ἑαυτὸν ἄφρων; Καὶ πρῶτιστα πάντων ὁ-

πόσον ἰλαρὰν ἐννοίαν τοῦ θανάτου εἶχον ἢ ἤθελον τοῦλάχιστον νὰ ἔχωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι (καίπερ μὴ ὄντες χριστιανοὶ) οἷτινες ἴδρουν εἰς τοὺς προσφιλεῖς των νεκροὺς τοιαῦτα σήματα. Ἡ θανούσα δέσποινα εἰκονίζεται, ἐν τῷ δωματίῳ της (τοῦτο δηλοῖ τὸ σχῆμα τοῦ μνημείου, ὅτι ἐν οἴκῳ συμβαίνουσι τὰ γινόμενα) καθημένη ἐπὶ τῆς πολυθρόνας της, φοροῦσα τὸν ἡμιχειρίδωτον ποδήρη χιτῶνά της καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸ περιβλημα, ἦτοι τὸ ἱμάτιον, ὡς ἡ μόδα τοῦ καιροῦ της ἀπῆται καὶ κτενισμένη ἤδη, κτένισμα ἀληθῶς περισσῶς φιλάρεσκον ὅπισθεν μέρος τῆς κόμης συγκρατεῖται ὑπὸ κεκρυφάλου ἔμπροσθεν διηρημένη εἰς τρεῖς σειρὰς συγκρατεῖται ὑπὸ τριῶν ταινιῶν εἰς τὰ ὦτα ἀποληγουσῶν ἐκάλυπτε δὲ τὸ πλεῖστον τῆς κεφαλῆς, ὡς φαίνεται, λεπτὸν ἀραχνοειδὲς ὕφασμα. Ἄλλ' ὁ καλλωπισμὸς της δὲν εἶχε τελειώσει, ἔλειπον τὰ κοσμήματα καὶ ἰδοὺ ἔρχεται ἡ θεραπαινὶς χειριδωτὸν αὕτη φοροῦσα χιτῶνα, πέδιλα εἰς τοὺς πόδας καὶ τὴν κόμην εἰς κεκρύ-

φαλον ἀόρατον ἔχουσα καὶ προσάγει τῇ δεσποίνῃ της τὸ κιβώτιον, ἐν ᾧ τὰ διάφορα κοσμήματα φυλάσσονται, ὅπως ἐκλέξη καὶ κοσμηθῇ δι' αὐτῶν. Ἡ Ἠγησώ φαίνεται ὅτι ἔλαβέ τι ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ κιβωτιδίου, ὄρμον τινὰ ἴσως, ὃν καὶ κρατεῖ διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων τῶν χειρῶν καὶ τὸν παρρατρῆει σύννου. Ἐπὶ τοῦ λίθου δὲν φαίνεται τί ἦτο τὸ ληφθέν, διότι ἐδηλοῦτο διὰ γραφῆς μόνον καὶ ἀπεσβέσθη καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος μᾶς ἔφερον ἐδῶ, μὴ λησμονώμεν ὅτι τὰ πλαστικὰ τῶν ἀρχαίων ἔργα ἔφερον καὶ χρώματα, ἦσαν δηλ. καὶ διὰ χρωμάτων συμπεπληρωμένα παράδειγμα τὰ ἐν Ἀκροπόλει μάλιστα ἐσχάτως ἀποκαλυφθέντα ἀγάλματα καὶ αἱ Ταναγραῖαι κόραι. Ἐν τῷ βλέμματι τῆς Ἠγησοῦς ὑπάρχει ἐλαφρὰ τις μελαγχολία ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ αἰδήμον καὶ σεβασμοῦ πλήρες βλέμμα τῆς θεραπαινίδος ἐνέχει τι τὸ μελαγχολικὸν καὶ ἐν γένει τὰ πρόσωπα ἀμφοτέρων εἶνε σύννοα καὶ σοβαρὰ ἀλλὰ τόσον μόνον. Ἄλλ' ὁποῖα πρόσωπα, τὸ τῆς Ἠγησοῦς μάλιστα! Ὅποια καὶ ὁπόση ζωὴ εἰς τὸν ἄψυχον καθ' ἑαυτὸν λίθον! κυττάξατε τοὺς βραχιόνάς της καὶ τὰς χεῖράς της καὶ ἂν δύνασθε μὴ τὰς ζηλεύσατε καὶ τὸ ὄλον ἄλλο σῶμά της καὶ τὸ σφριγῶν στήθος καὶ οἱ πόδες της; Ἡμπορεῖ νὰ ἦτο ὄντως ὠραία καὶ ἡ θανούσα, ἧς τὸν τάφον κοσμεῖ καὶ νῦν ἔτι ὁ λίθος, ἀλλὰ βεβαίως ὁ τεχνίτης ἔδωκεν αὐτῷ τὸ ἰδανικὸν ἐκεῖνο κάλλος, ὅπερ μόνον τῶν χρόνων ἐκείνων ἢ τέχνη ἠδύνατο νὰ δίδῃ καὶ εἰς ἔργα ἀκόμη, ἄπερ δὲν ἐμελλον νὰ κοσμήσωσι θεῶν ἢ ἡρώων ναοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶν θνητῶν τάφους. Ὅσοι τῶν ἀναγνώστων τῆς Εἰκ. Ἑστίας κατοικεῖτε ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπαξ τοῦ μηνὸς τοῦλάχιστον δὲν προσέρχεσθε εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα νὰ θαυμάσητε τὴν Ἠγησώ τοῦ Προξένου, χάνετε μίαν ἀπόλαυσιν. Δὲν ἔχετε ἀνάγκην ἐξηγητοῦ· οἱ λίθοι ὅταν κατ' ἐπανάληψιν τοὺς ἴδητε, θὰ ὀμιλήσωσι μόνον των. Ἡ Ἠγησώ μάλιστα ἐκ τῆς πρώτης ἐπισκέψεως θὰ παραμένῃ εἰς τὴν μνήμην σας ἀνεξάλειπτος. Ὁ τεχνίτης της ἦν δαιμόνιος. Ὅσοι μάλιστα εἴσθε φιλάρεσκοι . . . ἀλλ' ὅχι ἡ σκέψις εἶναι ἀνάρμοστος καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν γράψω. Ὅχι, τὴν Ἠγησώ προσέρχεσθε νὰ τὴν βλέπητε ἵνα οὕτω ζῆτε διὰ τῆς φαντασίας τοῦλάχιστον εἰς τοὺς καλοὺς ἐκείνους χρόνους, καθ' οὓς ὑπῆρχον τεχνίται δύναμενοι διὰ τῆς σμίλης των τὸν ἄψυχον λίθον νὰ μεταβάλλωσιν εἰς ἔμψυχα εἰκονίσματα, δι' αὐτῶν δὲ γαλήνην καὶ ἡρεμίαν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ θεατοῦ νὰ ἐμβάλλωσιν. Ἐν τῷ αὐτῷ Κεραμεϊκῷ ἀνάκειται καὶ τὸ ἕτερον ἔργον, οὗ ἡ Εἰκ. Ἑστία παρέχει τοῖς ἀναγνώσταις της ἐπιεικῶς καλὴν εἰκόνα. Αὐτὸς ὁ λίθος μᾶς διδάσκει περὶ τοῦ νεανίου, ὃν εἰκονίζει ἡ στήλη, πλείονα ἢ ὁ τῆς Ἠγησοῦς. Δεξιλέως υἱὸς τοῦ Λυσανίου Θεορίκιος, ἐγεννήθη ἐπὶ ἀρχόντος Τεισάνδρου (414 π. Χ.) καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ ἀρχόντος Εὐβουλίδου (394) μετ' ἄλλων τες-